

EL POBLE: CATALA

5 Cts. PREUS DE SUSCRIPCIÓ sense participació a la nostra BIBLIOTECAT. CATALUNYA I NAIONS IBERIQUES. 4 pessetes trimestre PAISOS D'UNIT POSTAL. 9 pessetes trimestre

ANY I Barcelona, divendres 10 de juliol de 1908

REDACCIO Y ADMINISTRACIO: RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL.—TELEFON 723

NUM. 876

PREUS DE SUSCRIPCIÓ a un volum trimestral de la nostra BIBLIOTECAT. CATALUNYA I NAIONS IBERIQUES. 900 pessetes trimestre BARCELONA. 150 pessetes cada mes

Cts. 5

Donya Josepa Cuspinera de Romeu

MORI EL DIA 21 DE JUNY DARRER

Havent rebut els Ausilis Esperituals

(E. P. D.)

Son afegit espòs don Francisco Romeu Bonastre, fills Maria, Francisca, Pepeta y Albert, mare, germà, germans y germanes polítics, oncles, nebots, cosins y demés parents recorden a sos amics y coneguts tan sensible perduda y els preguen la tinguin present en llurs oracions y se serveixin assistir als funerals que pera l'etern descans de l'ànima de la finada, se celebraran demà, dissabte, dia 11 dels corrents, a les deu, en l'Església parroquial de Sant Francisco de Paula, per lo que's hi quedaran agrats.

Les misses després de l'Ofici

El dol se dona per despatit

No's convida particularment

L'Esm. y Rvdm. Sr. Cardenal Casañas, Bisbe de Barcelona, concedeix 300 dies d'indulgència per cada acte de pietat que's practiqui en sufragi de l'ànima de la finada.

CATALANA GENERAL DE CRÉDIT

FUNDADA L'ANY 1856

AGENCIA ENSANKE CENTRAL AGENCIA DE GRACIA

Piazza de Catalunya, carrer de Fontanella. Dormitori de Sant Francesc, 2. Carrer Major, 135.

BANCA-BORSA (España y Extranger). CAMBI DE MONEDAS. CUPONS. COFFRES-FORTS. OBRES PÚBLIQUES

MAQUINARIA MODERNA PERA TOTES LES INDUSTRIES

DAVID FERRER Y CIA S. EN CTA.

ESCUDELLERS, 6-BARCELONA

Ganga veritat Se ven casa torra de tres pisos ab jardí y horta, aigua de propietat en lloc molt pinetose y de pervindre, produïx bona renda. R. Vertrellans, 5, anunci.

MOSAICS E F ESCOFET & C

Ronda Sant Pere, 8

El Sol - Boqueria, 33 y 35, y Cegos, 2

Merced y genres de punt

Guants al senyora... desde 1'00 ptes.

Mitones... 0'75

Vestits brodats... 15'00

SE LIQUIDEN TOTS ELS ADORNOS AB 50 PER 100 DE REBAIXA

Material Fotogràfic

MARKA REGISTRADA

RIBA, S. en C.

Un nou Objectiu Homocéntrico de Ross

El nou Objectiu anastigmàtic denominat HOMOCENTRICO y que ara's presenta al públic, és igual en tots sentits a tots els objectius moderns «anastigmàtics» en us, ab la ventaja de certes aberracions considerades fins aquí com inevitables, s'han suprimit per complet.

SERIES B: Obertura, 1/56 objectiu d'us universal para instantànies y càmeres de mà, exposicions rapidíssimes y en Galeria y a l'aire lliure, retrats, grups, paisatges y para projections fixes y cinematogràfiques.

SERIES C: Obertura a 1/63, recomenades especialment també para instantànies, càmeres de mà, vistes, grups, interiors y «reproduccions». Ab un diafragma mitg, els objectius d'aquesta serie poden usarse com grans angulars, donant una imatge de perfecta uniformitat de detall.

SERIES D: 1/8 construïdes especialment sobre montures rígides que permeten la intersecció de diafragmes y ecrans colorjats para procediments delicats de reproducció, tals com línia, mitg-to tricolor, etc., etc.

La construcció especial y particularíssima dels HOMOCENTRICOS fa casi innecessari l'empleu dels petits diafragmes, perquè's millora resultat, tant per l'angul com pel temps d'exposició, poden aconseguir-se ab diafragmes mitjos, y sense arribar a sobrepassar el 1/10.

Els objectius «HOMOCENTRICOS» se fabriquen també per parelles, para fotografia estereoscòpica.

Piazza Catalunya, 20 - Barcelona

GARGANTA, NAS, OIDO, Dr. SUÑE MEDAN dels Hospitals de Berlin D. putació, 305, pral., (vora Lauria). Consulta de dotze a una y de tres a sis. Festius, de nou a deu.

FUNERARIA FERRAN 8, Palla, 8

TELEFON 049

en últim resultat, no és pas major la vanitat y l'esperit de dissipació de les dames que esmercen en essències llurs cabals y llurs il·lusions, que's dels cavallers que escampen vanament el fum de llurs tabacs com encens inondat.

Tot fum...

TOT PASSANT

La campanya's concreta

Els nostres enemics ja han trobat el desllorador de l'actual campanya contra Catalunya. Fins avui els atacs dels rotatius madrilenys tenien una certa vaguetat, sempre a base per això de l'infamia separatista, y del concubinatge de Maura ab aquesta infamia. El Imparcial s'ha encarregat de concretar rigorosament el punt de la llei abominable fruit d'aquestes «enfamades» relacions y aquest punt són les mancomunitats. Segons l'etern y foribond bescantador de Catalunya, aquestes mancomunitats representen «nada menos» que un perill per als vincles de l'unitat de la patria, una substitució de l'actual sistema polític pel caos, y una terrible menassa para la pau pública.

Lo divertit és que El Imparcial no s'hagi adonat de totes aquestes coses fins ara mateix, fins que ha convingut an el trust de la premsa tocar furiosament el redoblant del patriotisme. Qualsevol diria que el capítol de les mancomunitats és una cosa plantejada de fresc, inconneguda fins al present, una cosa manipulada en el secret de misterioses conferències entre Maura y els solidaristes. Res d'això es veritat. Les discussions en el «Cine» foren ben públiques. A elles assistiren tots els diputats que tingueren desitg y els corresponents representants de la premsa. Y allí es discutí públicament tot lo referent a les mancomunitats, davant mateix den Moret y den Canalejas, que prengueren en la discussió part activa; y ab l'aquiescència den Canalejas y den Moret va redactar-se'l capítol adicional en la forma com ara està en el projecte. De manera que l'anatema d'antipatriotisme llençat contra les mancomunitats, toca de ple an aquest parell de corifeus, sempre a punt d'entonar la marxa de Cadis.

Y endavant la dansa. Demà ja comentarem algunes de les coses que diu El Imparcial en el seu divertit article. Per avui, y com a final, vagi no més una de tantes extraordinaries afirmacions en el contingut, al·lo de que, ab les mancomunitats, pronto se borrarà de Catalunya la huella civilizadora del idioma castellano. Jo no vull pas discutir si semblant huella pot o no esborrar-se: lo que si vull fer, és advertir an el garbancista autor de l'article, que segurament ha confós Catalunya ab la Pampanya, ja que nosaltres no tenim record d'haver anat mai vestits de plomes, ni hem tingut mai necessitat de que vinguessin a civilitzar-nos de la meseta, perquè, contra lo que pot suposar la deplorable ignorancia històrica de l'articulista, ja erem bon tros civilitzats molt abans de que's obliguessin a fer sis oficialment de farmacios.

Desorientació

Passà ab en Castelar (qual estàtua s'ha inaugurat ara a Madrid) lo que ab la fama de les dones: que si gaire's retreia y s'usa, no triga a gaste's. Y ell a tota hora's retreia l'«verbo», el verb de la democràcia y de la república. Y el gastà també; el gastà en verborisat fustes. Fins que emmudí de cop aquell verb republicà, transferint a la monarquia totes les conquestes que ell nom de la república deia haver realitzades. Molt cregueren que en Castelar polític, en Castelar home de govern, havia complert sa missió. Ah, no! De la democràcia y de la república, en Castelar no n'havia vist sinó la llusor dels orpells, ni n'havia sentit més que'l so de buit que atabalava. Y tots llurs romàntics amors amparats per un polític tan pràctic a sa manera, y a la vegada tan compromès, com el Sr. Sagasta, engendraren unes llibertats que ja nasqueren descreditées y neulides, y que debades procuraren revifar-se ab inyeccions de patriotisme cridaner. Tant fou així, que totjust morta l'antipàtica comara saberuda, o siga en Sagasta, comensà l'agonia del partit liberal, qual incapacitat governativa fou anunciada pels Montero, els Vega de Armijo, els López Domínguez, y en fi, els polítics-pañell com en Moret, els quals no han fet altra cosa que descreditar les reformes polítiques que en Castelar y en Sagasta implantaren, y parlar a tot estrep de llibertat y de patriotisme tot malmenant la pobre patria inconscient y descomposta.

Y ve que's forma davant d'ells la Solidaritat, y aquestos prohoms liberals, al vèurei sustentat pera be de la patria la mínima expressió de les doctrines autonomistes, li neguen tota llibertat y tot dret. Y quan en Camer, indignat, alça la veu y encanthes ab els moretistes planteja'l dilema de si és para tots o para'ls sols la Espanya lligatativa y lligada, governanta y governada, totes les veus liberals de dintre y fora del Congrés vibren irades contra nosaltres, y no sembla sinó que hi hagi el propòsit de preparar vergonyosos conflictes que conduixin a convertir Catalunya en terra d'excepció dintre l'Estat espanyol.

Y tot, per què? Perquè en Maura, un altre polític que no ha satisfet ni pot satisfer les nostres aspiracions, y que ab la llei d'Administració local ha cregut favorir una part de nostres ideals nacionalistes tot y essent incapaç fins de sancionar el programa mínim del Tivoli, s'ha obstinat en perillorant la temporada parlamentaria fins arribar a l'aprovació d'aquella llei, en son natural desitg de demostrar una vegada més que en aquest país dels eiviceversas són els partits conservadors y no's liberals els qui saben capir els problemes de veu llibertat y de salubre renovació (sic), y tenen la gloria d'implantarlos.

Y ja tenim front a front en Maura olímpic y en Moret infantut; en Maura ab aires de convensut si no ab conviccions veritables, y en Moret lletorgue, que fa poques setmanes necessitava l'agult dels seus pera oposar dificultats a la discussió de dita llei, y que ara's mostra resolt a combatre-la a foc y a sang, apelant a tots els hiedis...

Per lo que toca an en Maura, és que realment sent la perstació y la fortalesta de que endebades procura donar proves el dia en que's solidaris se retiraren del Parlament? Lo menys que podent fer és deixar que ho dubti nostra raó, quan nostre instint tant se resisteix a creure-ho. Perquè, segons manifestació del propi Camer, estampada abans d'ahir en aquestes mateixes columnes, el seu discurs no va plaure pas al Govern den Maura, a judicar per la contrarietat que's revelava en els miniserials al sentit. En Maura, doncs, no està segur de si mateix; en Maura dubta en el fons de la seva ànima quan veu plantejarse clarament certs problemes abocats a conflictes que ell, home de Govern, no sab o no pot conjurar... Esperem serenament a veure si totes les iniciatives, si totes les energies d'aquest home de govern s'esvaeixen a hora impensada. Procura en Maura que sa projectada política d'afirmació vigorosa no dongui els mateixos resultats que la frèvola política de tira y aflixa dels dits liberals; que no's perdi tot com un perfum més o menys intens, però perfum a la fi; car,

SPORTULA

Bany

«Ara!»—Desde'l meu jardí, per entre dos roscers, se veu un recó de platja; y ab els bicnocs, traïdorament, destrio un astol de nedadores... Turgencia de formes entre l'aigua matinal, quieta; balanceig plàcid de llanguideses a l'albir de l'ona cas; imperceptible; joc d'escuma entre pits; palpitació de robes de bany sobre curves entrevistes a l'atzar d'un moviment, disseny d'escultures damunt una línia sorgida, un moment, de l'aigua; gracia d'una actitud qui viu un segon... Dirieu que la savia de la sal marina humiteja la meua boca com un excitant, com un aperitiu... Veieu allà? Una cabellera flotant s'ha estesa, sobtadament, sobre la blavor veridosa, desprenent d'un cap magnífic. És una negror bellament rimada ab la tonalitat de la mar aquesta.—El meu company, qui aima l'estilística literaria de totes les coses, diu: Afrodita.—Es que hi ha, en el mite de Venus, en la bellesa sorgint de la mar, no sé quin símbol revelador de l'extranya armonia o consonancia de mar y dona.—Sirena. No és aquest símbol encara, la sirena?—El bany és la transfiguració de la dona. El bany és l'ofrena, en espectacle, de totes les sensualitats. Així ho han comprès totes les grans literatures històriques. En la visió morosa d'un bany naixien aquelles passions ardents d'amant o de faune. Dafne y Artemisa, Betsabé y Susana, la Cava... El bany ha ofert a la pintura la gran ocasió del desnú, en la bellesa d'una albulació qui accentua la meravellosa aliansa dels roses y els blancs. Tal la Diana surt del bany en els grans models. Desde Tosiano a Boucher. Y en l'atzir d'una dama banyant-se en un recó de riu, la gran dramàtica espanyola inflama les seves millors rutilesas, desde Tirso a Rojas...

Sobre l'aigua calmosa, la cabellera negra penja ara com els tentacles acariciadors d'una meduixa. Desitg...

FOSFOR

Notes y comentaris

DAVANT LA NUVOLADA

Sembla que algú te'l propòsit de provocar una nova edició d'aquell 25 de novembre.

Que ha passat? Quin motiu hi ha que justifiqui cap agitació, no ja desde'l nostre punt de vista especial dels diversos elements que la promouen? Ha passat senallament que Catalunya s'ha reunit en

“I FEROCCHI ROMANI, ADMINISTRATIU

«El Imparcial», vol demostrar el separatisme de les mancomunitats. No hi ha res com elles tan danoso a la integritat de la patria, tan eficaç para la secció de Catalunya».

Les mancomunitats són com els soldats de l'heroi romani que eren sempre mateixos per més voltes que donguessin a l'escenari, és a dir, són les mateixes diputacions d'abans, les mateixes atribucions, les mateixes prerrogatives.

«Art. 406. En materia de Obras públicas, de Instrucción pública o de Beneficencia, las mancomunidades podrán solicitar del gobierno que delegue en ellas servicios de los atribuidos a la administración central, y proponer, cada vez, las cláusulas de la concesión pedida. El gobierno podrá otorgarla cuando por la permanencia o duración de la mancomunidad y por las demás circunstancias estime que es conveniente a los intereses generales».

Ara'l municipi y diputacions sostenen instituts, establiments d'ensenyansa y de beneficencia. El nostre municipi no ha tingut necessitat de les mancomunitats para el seu pressupost de cultura, ab ensenyansa catalana, ni la Diputació per'l seu «Instituí d'Estudis Catalans». No's donen res que no tinguem, y ab les mancomunitats sols se logra unificar esforços, creant un planós de diputació catalana.

Per sobre de les lleis està la iniciativa privada, y s'atreveix «El Imparcial» a demanar la supressió de les escoles catalanes particulars? Y sinó's manifesta contrari a l'ensenyansa, que gairebé deuria ésser un altre dret individual, ¿perquè's nega a donar caracter oficial a lo que privadament té una extensió formidable? Ara's recordem d'unes paraules den Pi: Tot lo que no pot generalisarse, és immorale.

La mancomunitat no és res més que les Diputacions unificades, però ab les actuals prerrogatives, y no podrà actuar si el Govern no lo cree convenientes.

Y això no és separatisme, ni autonomisme, ni regionalisme, sinó tirania central, amissió de les energies catalanes a les decisions dels governants madrilenys, encara que «El Imparcial», o torpe o malvat, no ho reconegui.

Centre Nacionalista Republicà

Convocatoria

Demà, dissabte, a les deu del vespre, se celebrará a la sala d'actes del O. N. R. de Barcelona, la Junta general de constitució de la secció d'Estudis y Propaganda, formada especialment per l'element jove del nacionalisme republicà. En aquesta Junta s'elegerá el Consell Directiu de la secció.

Poden assistir a la reunió els socis del O. N. R. inscrits en les llistes de la secció sudita y aquells altres que s'hi vulguin inscriure.

En la secretaria del O. N. R. s'admeten inscripcions de socis de la referida secció d'Estudis y Propaganda.

Sessió de l'Ajuntament

A les sis comensà la sessió de segona convocatoria corresponent a la present setmana. La presidí el senyor Bastardas, y la asistencia de regidors és escassa.

Despatx oficial

ARCADES DE BARRI

Se dona compte d'una comunicació de l'arcaldia acompanyant una relació de nomenaments d'arcales des de b. m.

ELS DRETS REIALS

Se llegeix la resolució recaiguda sobre un dels recursos presentats sobre drets reals, y que acusa una disminució fins a 75.000 pessetes de 344.000 pessetes que abans era.

GRACIES

El nostre President de l'Audiencia; dona gracies a l'Ajuntament pel vot de gracies que aquest li donà ab motiu de la inauguració del palau de Justicia.

EL CONCURS D'EDIFICIS

Se llegeix el fallo donat pel Jurat del concurs d'edificis, el qual ja l'hem publicat en anterior edicions.

MÉS GRACIES

Comunicació del Congrés Històric de la Corona d'Aragó, donant gracies a l'Ajuntament pel concurs que aquest prestà a les tasques d'aquell.

Mocions

PREC

El senyor Pinilla demana que s'envii una relació de tots els obrers del Municipi, que ab tot y ser acord municipal, encara no cobren 13 rals.

El senyor Bagaria promt i complaurel.

VOT DE GRACIES

El senyor Borrall y Sol dona compte de haver assistit a la repartició de premis de l'Alliance Française, dient que en aquestes escoles se dona instrucció a gran nombre de deixebles catalans. Demana un vot de gracies pel consul de Fransa y pels professors de les seues escoles.

INTERCAMBI DE CRIATURES

El mateix senyor Borrall y Sol proposa que podria enviar-se una colonia escolar a Fransa, a cambi de que una de fransa vingues aquí.

An aquesta idea si adhereixen els senyors Palau y Roca.

AUTOMOBILISME

El senyor Puig y Alfonso pregunta a qui correspon reglamentar la circulació d'automòbils: si l'arcalde o el Govern civil, ja que ara ab diferents numeracions és difícil averiguar a qui pertany l'automòbil que fa desgracies. També demana que's fixi un limit per quan s'ha de penyorar per excés de fum.

L'arcalde dona llargues explicacions dient que ell no pot fer més que reco-

